

CHRISTELIJKE VERENIGING voor UITVAARTVERZORGING SOEST

NIEUWSBRIEF Nr. 29 oktober 2015

Vragen en antwoorden over erfrecht en testamenten.

Wat is de wettelijke verdeling bij erfrecht?

Bij de wettelijke verdeling in erfrecht krijgt de langstlevende echtgenoot of geregistreerde partner de erfenis. De wettelijke verdeling geldt als er geen testament is gemaakt. Het erfdeel van de kinderen wordt omgerekend in geld. Zij krijgen dit bedrag pas als beide ouders zijn overleden.

Erfdeel kinderen

De kinderen krijgen hun erfdeel niet direct in handen. Ze krijgen een vordering in geld, ter grootte van hun erfdeel. Dit bedrag is pas opeisbaar als beide ouders zijn overleden.

Het huidige erfrecht zorgt ervoor dat de langstlevende echtgenoot of geregistreerde partner financieel beter verzorgd achterblijft. Daarnaast beperkt het huidige erfrecht de rechten van kinderen.

In het oude erfrecht hadden de kinderen direct na het overlijden recht op hun erfdeel.

Als een kind het erfdeel direct opeiste, kon de langstlevende echtgenoot of geregistreerde partner in de financiële problemen komen.

Wilsrecht en vruchtgebruik

Door de wettelijke verdeling komen alle goederen van de nalatenschap bij de langstlevende echtgenoot of geregistreerde partner terecht. Pas als hij of zij overlijdt, erven de kinderen.

Soms zijn dit kinderen uit een eerder huwelijk.

Hierdoor kunnen goederen via de stiefouder bij de stief familie terechtkomen.

Als er sprake is van stief-familie hebben de kinderen de mogelijkheid hun eigen positie te versterken. Zij kunnen dan een beroep doen op het wils-recht en krijgen goederen in eigendom ter waarde van de vordering die zij hebben op de langstlevende echtgenoot of geregistreerde partner. Hoewel de kinderen nu eigenaar zijn, mag de echtgenoot of geregistreerde partner tijdens zijn of haar leven wel zelf de goederen blijven gebruiken. Dat heet vruchtgebruik.

Erfenis stiefkind

In een testament kan een stiefkind tot erfgenaam benoemd worden en worden betrokken bij de wettelijke verdeling. Het stiefkind krijgt dan dezelfde positie als het eigen kind van degene die de erfenis nalaat. Een stiefkind erft normaal gesproken niet van een stiefouder.

Wanneer heb ik een verklaring van erfrecht nodig?

In een verklaring van erfrecht staat wie de erfgenamen zijn. Met zo'n verklaring van erfrecht kunnen de erfgenamen aantonen dat zij recht hebben op het banktegoed van de overledenen. De bank vertelt in welke gevallen een verklaring van erfrecht nodig is.

Een notaris maakt een verklaring van erfrecht op. Iedereen kan een notaris vragen om een verklaring van erfrecht af te geven. Voordat de notaris een verklaring van erfrecht afgeeft, doet hij een aantal onderzoeken. Onder andere bij de burgerlijke stand en het Centraal Testamentenregister. Op die manier brengt de notaris alle erfgenamen en de wilsbeschikkingen van de overledene in kaart.

Zijn er veel erfgenamen of zijn de erfgenamen moeilijk te vinden, dan kan het enkele weken of maanden duren voordat de notaris de verklaring van erfrecht kan afgeven.

Versoepeling regels verklaring van erfrecht:

Op voorstel van minister Donner heeft de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) ermee ingestemd dat banken een verklaring van erfrecht bij het overlijden van een partner (huwelijk of geregistreerd partner) alleen nog in bepaalde situaties opvragen. De minister werkt aan een vermindering van regeldruk op basis van signalen uit de samenleving. Op basis van een dergelijk signaal is de minister in overleg gegaan met de banken om zo voor burgers soms knellende situaties te voorkomen.

Nu is het zo dat iedereen een verklaring van erfrecht moet overleggen als men geld wil opnemen van de rekening van een overleden partner. Dat kan een lange wachttijd van in de praktijk minimaal enkele weken betekenen en extra kosten. De gang naar de notaris kost gemiddeld € 400,-. De tijd die hiervoor nodig is varieert heel sterk, in eenvoudige gevallen enkele weken, bij complexere zaken (akten opvragen in buitenland, partner had een bedrijf etc.) kan dat vele maanden zijn. In de tussentijd kan de partner niet bij de rekening om bijvoorbeeld de begrafenis te betalen of andere uitgaven te doen wat tot schrijnende gevallen kan leiden.

De banken vinden dat een verklaring van erfrecht niet meer nodig is als er sprake is van een huwelijk of geregistreerd partnerschap, er geen testament is en het saldo op de rekening niet hoger is dan € 100.000,-. Dat betekent ruim 50.000 minder aanvragen per jaar. Alleen als het saldo hoger is of in complexe situaties is de verklaring nog wel nodig. Door het versoepelen van de noodzaak een verklaring te overleggen, nemen de administratieve lasten voor burgers af met ruim 75.000 uur en ruim 23 miljoen euro.

Waar kan ik opvragen of een overleden familielid een testament had?

Het Centraal Testamentenregister (CTR) kunt u raadplegen als er iemand in uw familie is overleden. Het CTR bekijkt op uw verzoek of er een testament aanwezig is van de overledene en welke notaris dit dan onder zijn beheer heeft. Het register geeft geen antwoord op de vraag wie de erfgenamen zijn en hoe groot de erfenis is.

Verzoek indienen Centraal Testamentenregister

U dient een schriftelijke aanvraag in bij het CTR. Dit kan met een aanvraagformulier. Dit is beschikbaar op Notaris.nl. U moet een kopie van het uittreksel uit het overlijdensregister meesturen. Een verzoek om een inlichting is gratis.

Akte onder beheer van notaris

Het Centraal Testamentenregister houdt alle testamente bij die in Nederland zijn opgemaakt. De aktes zelf blijven onder beheer van de betrokken notaris.

Legitieme portie

Een ouder kan zijn kind in zijn testament onterven. Toch kan het kind dan een deel van de erfenis van zijn ouder opeisen. Dat deel is de legitieme portie waarop het kind altijd recht heeft. De legitieme portie bestaat alleen uit geld. Als de wettelijke verdeling van toepassing is, kan het ontferde kind pas het geld opeisen na het overlijden van de langstlevende echtgenoot of geregistreerde partner. Dit geldt ook voor een partner met wie de overledene samenwoonde en een samenlevingsovereenkomst had.

Opeisen legitieme portie kinderen

De legitieme portie is een vordering ter grootte van de helft van de waarde van het erfdeel als er geen testament was geweest.

U kunt bij testament bepalen dat de kinderen hun legitieme portie pas kunnen opeisen als de partner is overleden. U moet dan met uw partner een samenlevingsovereenkomst hebben gesloten bij de notaris.

Is het mogelijk om mijn echtgenoot en kinderen te onterven?

U kunt uw echtgenoot en uw kinderen in een testament onterven. Uw kinderen hebben wel een speciale positie in het erfrecht. Zo hebben zij altijd recht op een bepaald deel van de erfenis van hun ouders. Het maakt daarvoor niet uit hoe de relatie van de kinderen met de ouders is. Als kinderen akkoord gaan met hun onterving, krijgen zij niets uit de erfenis.

Testament regelen als u samenwoont

Als u ongehuwd samenwoont en ook geen geregistreerd partnerschap of notariële samenlevingsovereenkomst heeft, erft u volgens de wet niet van elkaar. Wilt u dit wel, dan kunt u dit regelen door een testament op te stellen.

Verblijvingsbeding

In uw testament kunt u een verblijvingsbeding opnemen. Dat zorgt ervoor dat gemeenschappelijke bezittingen na overlijden van een partner niet worden verdeeld, maar dat de andere partner hiervan gebruik mag blijven maken. Eerst na het overleden van de langstlevende partner kunnen ook deze bezittingen worden verdeeld onder de erfgenamen.

Kindsdeel na overlijden partner

U kunt bij testament bepalen dat de kinderen hun deel pas kunnen opeisen als uw partner is overleden. U moet dan met uw partner een samenlevingsovereenkomst hebben gesloten bij de notaris.

Zorg voor kinderen vastleggen in testament

U kunt in een testament regelen wie er voor de kinderen zorgt als beide ouders overlijden. Ouders kunnen in het testament 1 of 2 personen aanwijzen als voogd. De voogd oefent dan het ouderlijk gezag uit over de kinderen en kan voortaan alle belangrijke beslissingen aangaande uw kinderen maken.

Partner of kinderen onterven

U kunt uw echtgenoot en uw kinderen in een testament onterven. Wel hebben kinderen altijd recht op een bepaald deel van de erfenis van hun ouders. Dat deel heeft de legitieme portie en betreft de helft van het erfdeel.

Onterven van de echtgenoot

Uw ontferde echtgenoot heeft geen recht op een legitieme portie. Wel heeft hij of zij andere bepaalde rechten. Als het noodzakelijk is voor zijn of haar verzorging, kan de ontferde de echtelijke woning en meubels gebruiken gedurende 6 maanden na het overlijden (recht op vruchtgebruik).

Deze informatie is afkomstig van een website van de Rijksoverheid.

We hebben de notaris uitgenodigd om in onze ledenvergadering op 14 april 2016 hier vragen over te beantwoorden.

Overname van artikelen uit onze nieuwsbrief alleen met toestemming van de CVUS.

Bij overlijden altijd bellen: Mw Hamstra 035 6021876 (dag- en nacht bereikbaar)